

12.05.2021

Asia/2

§ 75

Pasilan katu- ja raiteistomuutokset sekä ratasähkötyöt, hankesuunnitelma

HEL 2021-004787 T 08 00 02

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Pasilan raiteistomuutoksien rakentamisen ja ratasähkötöiden hankesuunnitelman 8.4.2021 esityksen mukaan niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta sisältäen suunnittelun, rakennustyöt ja hankkeeseen sisältyvät erillishankinnat sekä toteutuksen aikaiset laajuusmuutokset on enintään 9,85 milj. euroa hintatasossa maaliskuu 2021.

Esittelijä

vs. yksikön johtaja
Mikko Asikainen

Lisätiedot

Mikko Asikainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22492
mikko.asikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma, Pasilan raiteistomuutokset
- 2 Pasilan raiteistomuutokset, tekninen laajuus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti
Talouspalvelut	Esitysteksti
Projektipäällikkö	Esitysteksti

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kalasadaman raitiotien, raitiolinja 13, toteuttaminen vaatii raiteistomuutoksia Pasilassa, jotta suunnitelman mukainen liikenne Kalasadaman ja Pasilan välillä on mahdollista. Uuden linjan liikennöinnin on tarkoitus alkaa vuonna 2024 ja Pasilan raiteistomuutokset tulee olla käytettävissä jo ennen tätä. Muutoksien myötä Pasilan alueen raitiotieverkosto

täydentyy Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) linjasto-suunnitelman mukaisesti.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita kestävä kasvun turvaamisesta ja on näin strategian mukainen.

Suhde muihin päätöksiin

HSL:n hallitus hyväksyi 10.2.2015 Helsingin kantakaupungin raitiolii-kenteen linjastosuunnitelman.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2018, 178 §, Kalasataman raitiotien yleissuunnitelman.

Liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta valitsi 2.4.2020, 51 §, ja kaupunkiympäristölautakunta valitsi 7.4.2020, 201 §, allianssin palveluntuottajat.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Kalasataman ja Pasilan yhdistävä raitiotie yhtyy hankkeen hyväksytyyn yleissuunnitelman mukaisesti olemassa olevaan raitiotieverkkoon Pasilan päässä Mäkelänkadun ja Radanrakentajankadun risteyksessä.

Kalasataman raitiotiehankeeseen, (Kalasatamasta Pasilaan - KaPa), liittyvänä hankkeena on suunniteltu toteuttavan raitiolinja 13 reitin vaatimat Pasilan raiteistomuutokset. Hankkeeseen sisältyy Pasilan alueen katujen ja raitiotien sekä kunnallistekniikan rakentamistöitä.

Hankkeen tavoitteena on sekä parantaa eri liikennemuotojen toimivuutta että mahdollistaa uusien raitiotielinjojen liikennöintiedellytykset. Raiteistomuutokset ovat välttämättömiä HSL:n liikennöintisuunnitelman mukaisen linjan 13 reitin ja liikennöintitason toteuttamiseksi. Hanke on tarkoituksenmukaista toteuttaa ehdotetussa aikataulussa, jotta raitiolinja 13 voi aloittaa liikennöinnin täysimittaisesti suunnitellulla linjastolla.

Nyt päätettävänä olevan hankekokonaisuus ei kuulunut 13.6.2018 kaupunginvaltuuston hyväksymän yleissuunnitelman laajuuteen. Tästä johtuen raiteisto- ja katumuutoksia koskeva hanke tuodaan päätöksentekoon KaPa-hankkeen yleissuunnitelman ulkopuolisena asiana.

Hankealueeseen liittyy myös kaupunkiympäristön toimialan ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän tekemiä töitä, joiden toteuttamisesta kyseiset organisaatiot päättävät tarvittavassa laajuudessa.

Hankkeen toteuttamiseen vaikuttaa myös vuosien 2021-2023 aikana kyseisillä kaduilla ja niiden varrella toteuttavat muut mahdolliset katu- ja/tai rakennustyöt. Esim. Pasilankadun talonrakennushankkeet saattavat vaikuttaa töiden tarkempaan aikataulutukseen.

Hankkeessa on tarkoitus tehdä katu- ja raiteistomuutoksia seuraavissa kohteissa:

- Radanrakentajantie
- Ratamestarinkatu välillä Radanrakentajantie – Asemapäällikönkatu
- Asemapäällikönkatu välillä Ratapihantie - Ratamestarinkatu
- Pasilankatu välillä Pasilansilta - Veturitie

Raitiotieverkon kehittämisen ja raitioliikenteen kasvun myötä raideliikenteen osuus liikenteestä kasvaa, mikä alentaa hiilidioksidipäästöjä kokonaisuudessaan. Hankkeen toteuttamisen myötä Kalasataman ja Hermannin alueiden saavutettavuus joukkoliikenteellä paranee huomattavasti.

Hankkeen toteuttaminen

Hanke toteutetaan osana KaPa-hanketta siihen liittyvänä toteutusosana. Useiden osapuolien mukanaolon myötä hanketta käsitellään YKT-hankkeena näiden eri osuuksien toteuttamisen ohjelmoimiseksi. Tällä varmistetaan raitiotiejärjestelmän yhteensovitus ja tekninen toimivuus sekä liikennöinnin aloitustavoitteiden mukainen toteutusaikataulu. Työt on tarkoitus toteuttaa vaiheittain syyskuuhun 2023 mennessä.

Raiteistomuutokset on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä katualueiden uusimisen kanssa, jotta varmistetaan ratageometrian toimivuus ja yhteensopivuus katualueeseen sujuvan liikennöinnin mahdollistamiseksi.

Hankealueen kadut ovat nykyisellään käytössä olevia ja tässä yhteydessä katujen pintamateriaaleja uusitaan tarvittavassa laajuudessa. Em. kaduilla toteutetaan kisko-, raiteisto- ja pysäkkimuutoksia, rakennetaan uutta ja siirretään vanhaa kunnallistekniikkaa ja lisäksi poistetaan pilaantuneita maa-aineksia. Lisäksi töiden yhteydessä parannetaan raitioliikenteen sujuvuuteen ja luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä.

Radanrakentajantie

Hankkeessa uusitaan Radanrakentajantien päällysrakenne, rata- ja rautasähkoinfra sekä pysäkki. Kadun länsipäässä muutetaan Ratamesta-

12.05.2021

Asia/2

rinkadun risteuksen vaihde sallimaan linja 13 mukainen liikenne. Pysäkin paikka kadulla siirtyy lähemmäksi Mäkelänkatua. Radan ylittävän Topparinkujan jalankulkusillan turvarakenteita parannetaan.

Ratamestarinkatu

Ratamestarinkadulle toteutetaan uusi raide Radanrakentajantieltä Asemapäällikönkadulle ja samalla uusitaan Ratamestarinkadun ja Asemapäällikönkadun kiertoliittymän raiteiden sijoitukset sekä rakennetaan uusia vaihteita kiertoliittymän ympäristöön. Kadulle tulee muutoksia pysäkkeihin ja niiden paikkoihin. Opastinsillan ja Resiinakujan jalankulkusillan turvarakenteita parannetaan.

Asemapäällikönkatu

Asemapäällikönkadulla nykyinen eteläisellä ajoradalla kulkeva raide poistetaan ja uusi raidepari rakennetaan kadun keskelle. Tässä yhteydessä myös ajoratojen, jalankulun ja pyöräilyn kaistajärjestelyt muuttuvat. Kadulle ei tule uusia pysäkkejä. Samalla toteutetaan useita putkistojen siirtoja. Ratapihantien risteykseen tulee kaksi vaihdetta. Topparoikan ja Sähköttäjänkadun jalankulkusilltojen turvarakenteita parannetaan.

Pasilankatu

Pasilankadulle toteutetaan uusi raitiotie kadun keskelle Pasilansillalta Veturitielle. Kadulle toteutetaan myös uusi raitiovaunujen ja linja-autojen yhteinen pysäkkipari. Kadun alle rakennetaan uusia putkistoja hankkeen yhteydessä. Pasilansillan/Pasilankadun ja Palkkatilanportin/Pasilankadun risteykseen tulee uusia vaihteita ja raideristeiksiä.

Hankkeessa tehtävät työt mainituilla katualueilla vaativat raitioliikenteen liikennekatkoja ja korvaavia reittejä Pasilan alueella. Katkoista sovitaan yhteistyössä KaPa-hankkeen ja HSL:n kanssa, joiden mukaan työvaihesuunnittelu ja –toteutus tehdään.

Tekninen toteutus sovitetaan yhteen kantakaupungin raitiotiejärjestelmän ja –verkoston kanssa. Melu- ja värinävaikutuksia hallitaan asianmukaisilla toteutusratkaisuilla. Raitiotien vaatimat sähkötyöt toteutetaan ratahankkeen yhteydessä, jotta liikennöinnin alkaminen asetetussa tavoiteaikataulussa voidaan taata.

Em. muutoksia koskevien katusuunnitelmien valmistelu on vielä kesken ja ne tuodaan päätöksentekoon ennen hankkeen toteutuksen aloittamista.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Postiosoite
PL 55250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Hämeentie 86
Helsinki 00550
<http://hkl.fi>

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alv.nro
FI02012566

Hankkeen arvonlisäverottomat kustannukset ovat enintään 9,85 milj. euroa hankesuunnitelman mukaisesti maaliskuun 2021 hintatasossa.

Hankkeen suunnitteluun on käytetty maaliskuun 2021 loppuun mennessä n. 0,5 milj. euroa.

Hankkeeseen on HKL:n vuoden 2021 budjetissa varauduttu käyttämään enintään 1,5 milj. euroa.

Vuodelle 2022 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu n. 5,0 milj. euroa, vuodelle 2023 n. 3,35 milj. euroa. Vuosille 2021, 2022 ja 2023 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvioiden laatimisessa noille vuosille.

Kustannukset muodostuvat allianssin kehitysvaiheessa yhdessä määrittämästä tavoitekustannuksesta. Määritetty tavoitekustannus sisältää teknisen kustannuksen lisäksi myös suunnittelun, projektin johdon, ja omistajan kustannukset sekä riskit. Yhdessä määritetty tavoitekustannuksen taso varmistetaan osana kehitysvaiheen yhteistyötä sekä tilaajan kustannusasiantuntijoiden toimesta.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa arviolta 62.000 euron lisäyksen vuotuisiin radan kunnossapitokustannuksiin. Kustannusten kasvu koostuu uusien vaihteiden kunnossapitotarpeesta sekä radan että rata-alueen kunnossapito- ja huoltotoimenpiteistä, esimerkkejä tällaisesta työstä ovat kiskojen hiominen, kaarteiden voitelu ja lumityöt sekä pysäkkien kunnossapitotyöt. Lisäksi uudet pysäkit aiheuttavat kunnossapitotöiden kustannusnousua.

Hankkeen rataosuus aiheuttaa 40 vuoden poistoajalla tasapoistoina 0,2 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Hankkeen ratasähköosuus aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 0,1 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (noin 0,1 milj. euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (40 vuoden aikana yhteensä noin 5,0 milj. euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon ns. infran korkotulona kaupungille.

Loppuosa poistoista (noin 0,1 milj. euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset noin 4,3 milj. euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 3 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaitoksen infratukena maksettavaksi. Pasilan raiteistomuutos-

12.05.2021

Asia/2

ten vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 0,1 milj. euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen.

Pasilan raiteistomuutosten HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 0,2 milj. euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan liikelaituksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa muun kuin tilahanketta koskevan suunnitelman ja piirustuksen hyväksymisestä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien hankesuunnitelmien hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kokonaishinnan ollessa 9,85 milj. euroa, HKL:n johtokunta esittää hankkeen hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Mikko Asikainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22492
mikko.asikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma, Pasilan raiteistomuutokset
- 2 Pasilan raiteistomuutokset, tekninen laajuus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hankinta
Talouspalvelut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti

12.05.2021

Asia/2

Projektipäällikkö

Esitysteksti